
Информационна брошура за правата на пострадалите от престъпления по Закона за подпомагане и финансова компенсация на пострадали от престъпления

Как може да получите обезщетение за вредите и загубите, които са ви били нанесени, при извършване на престъпление срещу вас?

Да станете жертва на престъпление е едно от най-неприятните преживявания, които може да си представите. Жертвата може да пострада от сериозни физически наранявания, както и от голям психически стрес и психологически проблеми, продължаващи дълго време, в резултат на престъпление. Жертвата може да понесе разходите за медицинско лечение и дългосрочна хоспитализация, както и да загуби приходи поради неспособност да продължи работа. Жертвата може да почувства разрушаване на своя вътрешен интегритет, да страда от дългосрочно безпокойство при движение на обществени места, и да почувства цялостно намаляване на желанието за живот.

Отговорност на извършителя за заплащане на вреди

Естествено е жертвата да иска да бъде обезщетена за причинените вреди и загуби. Отговорността за плащане на подобен род обезщетения във всички държави-членки пада върху извършителя. Тази отговорност, наречена гражданска отговорност, се покрива от гражданското право на всяка държава-членка и задължава извършителя да заплати обезщетение на жертвата за покриване на причинените щети. Отговорността на извършителя да заплати обезщетение на жертвата се отличава от неговата/нейната престъпна отговорност срещу държавата. Щетите се отнасят до отношенията между извършителя и жертвата, и, принципно, жертвата е тази, която следва да поиска заплащането на тези щети в гражданските съдебни процедури. Престъпната отговорност засяга отношенията между престъпника и държавата. Компетентните органи (полияция, прокурор, разследващ съдия) са тези, които търсят доказателства срещу извършителя относно неговата/нейната вина, а решението се взема по процедурата на наказателното дело. Ето защо, основния начин за търсене на обезщетение от жертвата е чрез завеждане на дело срещу извършителя. Повече информация за това как се прави това може да се намери в темата „Завеждане на дело в съда“. Въпреки това, признавайки трудната ситуация, в която жертвата изпада след престъплението, всички държави-членки се опитват да помогнат на жертвата да потърси обезщетение от извършителя по различни начини. Например, възможно е жертвата да потърси обезщетение в рамките на процедурите на наказателното дело в случай, че са налице определени условия. Някои държави-членки помагат, освен това, на жертвата да приведе в изпълнение решението за обезщетяване срещу извършителя. По-подробна информация може да бъде намерена като щракнете върху знамената на държавите-членки.

Възможност за получаване на обезщетение от държавата

В много случаи не е възможно жертвата да получи обезщетение от извършителя. Възможно е да не е идентифициран извършител, или резултатите от полицейското разследване да не позволяват да се направи категоричен извод относно извършителя на престъплението. Дори ако жертвата получи решение за обезщетение, извършителят може да няма достатъчно приходи и активи, за да заплати щетите на практика. Поради тази причина някои държави-членки са въвели възможността жертвата да получи обезщетение от държавата в замяна. В повечето държави-членки е необходимо жертвата да се опита първо да получи обезщетение от извършителя. Ако това не стане, жертвата може да подаде заявление пред държавата за компенсация. В някои държави-членки възможността за получаване на компенсации от държавата се ограничава от допълнителни критерии, по отношение на видовете престъпления, които се покриват или сумата на загубите, които могат да бъдат компенсирани. Някои държави-членки имат по-обща условия за компенсиране на жертвите на терористични атаки.

Ново законодателство на Европейския съюз

Директива на Съвета относно обезщетенията за жертвите на престъпления, приета на 29 април 2004 г. създава условия, считано от 1 юли 2005 г., всяка държава-членка да изгради национална схема, гарантираща справедливо и адекватно обезщетение на жертвите на престъпления. Освен това, директивата прави възможно практическото улесняване на достъпа до обезщетение независимо от това, къде в Европейския съюз човек може да стане жертва на престъпление, чрез създаване на система за сътрудничество между националните институции, която влезе в действие от 1-ви януари 2006 година.

www.compensation.bg